

VENDIM
Nr. 414, datë 19.6.2019

**PËR RREGULLAT, KRITERET DHE PROCEDURAT PËR PËRDORIMIN
E SHPELLAVE PËR QËLLIME TURISTIKE**

Në mbështetje të nenit 100 të Kushtetutës dhe të pikës 7, të nenit 18, të ligjit nr. 81/2017, “Për zonat e mbrojtura”, me propozimin e ministrit të Turizmit dhe Mjedisit, Këshilli i Ministrave

VENDOSI:

1. Miratimin e rregullave, të kriterëve dhe të procedurave për përdorimin e shpellave për qëllime turistike, që synojnë miradministrimin dhe qeverisjen e kujdesshme, me qëllim mosdëmtimin e vlerave të tyre ekologjike, kulturore, historike, kurative, të gjetjeve paleontologjike, arkeologjike si dhe të mbishkrimeve prehistorike.

2. Shpellat që janë miratuar si monumente natyre administrohen nga strukturat e Agjencisë Kombëtare të Zonave të Mbrojtura (këtu e në vijim “AKZM”). AKZM-ja, në bashkëpunim me institucionet kërkimore e shkencore, harton planin e menaxhimit të shpellave. Për shpellat të cilat gëzojnë edhe statusin “pasuri kulturore”, AKZM-ja, në bashkëpunim me institucionet kërkimore e shkencore dhe strukturat përgjegjëse të specializuara për trashëgiminë kulturore, harton planin e menaxhimit të shpellave duke mbajtur në konsideratë kuadrin ligjor në fuqi për trashëgiminë kulturore. Planet e menaxhimit për të gjitha shpellat, monument natyre, miratohen nga ministri përgjegjës për zonat e mbrojtura mjedisore jo më vonë se 2 vjet nga miratimi i këtij vendimi.

3. Shpella jepet në përdorim kur:

- a) është shpallur monument natyre;
- b) institucionet kërkimore-shkencore përkatëse kanë dhënë me shkrim deklaratën se ka përfunduar eksplorimi dhe studimi i saj si dhe kanë dhënë opinionin për mundësinë e dhënies së shpellës në përdorim, për qëllime turistike;
- c) ka përfunduar hartimi dhe miratimi i planit të menaxhimit të shpellës.

Mosplotësimi i njërit prej kushteve të mësipërme e bën të pamundur dhënien në përdorim të shpellës.

4. Në rast se shpellat e shpallura monumente natyre gëzojnë edhe statusin pasuri kulturore, përpara dhënies në përdorim merret mendimi i ministrisë përgjegjëse për kulturën.

5. Shpellat u jepen në përdorim për qëllime turistike subjekteve të interesuara që paraqesin një projekt teknik të përgatitur në përputhje me rregullat e përcaktuara në pikën 6, të këtij vendimi. Projekti teknik përpara miratimit, me qëllim sigurimin që ndërhyrjet e parashikuara nuk dëmtojnë në mënyrë të pakthyeshme integritetin ekologjik, arkeologjik, historik dhe vlerat e shpellës, i nënshtrohet për oponencë në institucionet kërkimore-shkencore. Në rastet kur shpellat gëzojnë edhe statusin pasuri kulturore kërkohet oponencë edhe nga strukturat e ministrisë përgjegjëse për kulturën, Institucionet kërkimore-shkencore/strukturat përgjegjëse për kulturën duhet të shprehen brenda 30 (tridhjetë) ditësh nga paraqitja e projektit dhe mosdhënia e mendimit brenda afatit të kërkuar nuk pengon vijimin e procedurave.

6. Projekti teknik merr në konsideratë rregullat e përcaktuara në planin e menaxhimit të shpellës, karakteristikat dhe përbërësit individualë të shpellës dhe që nënkupton ndërhyrjet dhe veprimet mbrojtëse, restauruese, ngritjen e infrastrukturës, sistemet e kalimit, të ndriçimit, të kullimit të ujërave dhe të ajrimit, krijimin e mjediseve muzeore të njeriut të shpellave dhe të kafshëve të hershme.

7. Ky projekt teknik paraqitet për miratim pranë AKZM-së dhe pas miratimit të tij subjektit të interesuar i lind e drejta e paraqitjes së kërkesës pranë këtij institucioni, për marrjen në përdorim të shpellës për qëllime turistike.

8. Subjekti i interesuar, bashkë me kërkesën, dorëzon pranë AKZM-së edhe dokumentacionin e mëposhtëm:

- a) regjistrimin pranë QKB-së si person fizik apo juridik;
- b) përshkrimin e hollësishëm të veprimtarisë për qëllime turistike që do të ushtrojë në shpellë;
- c) vetëdeklarimin me anë të së cilës deklaron se siguron mbrojtjen e vlerave të shpellës, mirëmbajtjen e saj me shpenzimet e veta, ruajtjen e mikroklimës të regjimit ujor, të ekosistemeve, të tipareve gjeologjike dhe gjeomorfologjike, të gjetjeve paleontologjike e arkeologjike, si dhe të gjallesave.

9. AKZM-ja, pas shqyrtimit të kërkesës dhe dokumentacionit të kërkuar, brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga momenti i dorëzimit të kërkesës dhe dokumentacionit përkatës nga subjekti i interesuar, bën vlerësimin e saj duke përgatitur një raport përmbledhës dhe e përcjell për miratim te ministri përgjegjës për zonat e mbrojtura mjedisore.

10. Në rast se AKZM-ja konstaton se kërkesa e paraqitur nga subjekti i interesuar nuk plotëson kushtet dhe kriteret e përcaktuara në këtë vendim, AKZM-ja njofton subjektin për plotësimin e dokumentacionit brenda 10 (dhjetë) ditëve nga paraqitja e kërkesës. Mosplotësimi i dokumentacionit brenda afatit të kërkuar përbën kusht për refuzimin e kërkesës.

11. Pas miratimit nga ana e ministrit përgjegjës për zonat e mbrojtura mjedisore të marrjes në përdorim të shpellës, subjekti i interesuar, qoftë ky person fizik apo juridik, nënshkruan brenda 10 (dhjetë) ditëve kontratën e marrjes në përdorim me AKZM-në, e cila përmban rregullat e përdorimit të shpellës.

12. Afati i marrjes në përdorim të shpellës është 5 vjet, me të drejtë rinovimi.

13. Tarifa e marrjes në përdorim të shpellës llogaritet sipas aktit nënligjor për të ardhurat e gjeneruara nga tarifat, masa dhe kriteret e përdorimit të tyre, që autorizon ligji nr. 81/2017, “Për zonat e mbrojtura”.

14. Personi fizik apo juridik, që ka marrë në përdorim shpellën, nuk mund t’ia japë atë një personi tjetër ose të ndryshojë destinacionin e veprimtarisë për të cilin e ka marrë në përdorim apo të kryejë ndërhyrje jashtë projektit dhe të pamiratuara nga organet kompetente.

15. Personi fizik apo juridik, që ka marrë në përdorim shpellën, gjatë ushtrimit të veprimtarisë për qëllime turistike, është i detyruar të respektojë tarifat e përcaktuara për hyrjen në shpella.

16. Operatori turistik, udhërrëfyesit turistikë, vendas ose të huaj, të certifikuar si dhe vizitorët janë të detyruar të respektojnë rregullat e administrimit dhe përdorimit të shpellave. Ndalohet marrja e objekteve të ndryshme nga shpella, prekja me dorë apo me mjete të ndryshme të mjedisit të brendshëm të shpellës, të stalagmiteve dhe stalaktiteve, ndotja e mjedisit të brendshëm, hedhja e mbeturinave, keqpërdorimi i shpellave dhe i infrastrukturës mbështetëse.

17. Inspektorati përgjegjës për mjedisin dhe agjencitë rajonale të zonave të mbrojtura (ADZM), sipas kompetencave, kontrollojnë përdorimin e shpellës, në përputhje me kërkesat e ligjit nr. 81/2017, “Për zonat e mbrojtura”, me përcaktimet e bëra në këtë vendim dhe në kontratën e nënshkruar.

18. Ndaj vendimit të Inspektoratit të Mjedisit, përdoruesi i shpellës ka të drejtën e paraqitjes së ankimit në përputhje me legjislacionin në fuqi për kundërvajtjet administrative.

19. Vendimi nr. 807, datë 4.12.2003, i Këshillit të Ministrave, “Për rregullat e dhënies në përdorim të shpellave”, shfuqizohet.

20. Ngarkohen Ministria e Turizmit dhe Mjedisit dhe Agjencia Kombëtare e Zonave të Mbrojtura për zbatimin e këtij vendimi.

Ky vendim hyn në fuqi pas botimit në Fletoren Zyrtare.

ZËVENDËSKRYEMINISTËR
Erion Braçe

